

Sygn. akt III RC 203/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2021 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący **sędzia Tomasz Simiński-Stanny**

Protokolant **st. sekr. sąd. Anna Nałaskowska**

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2021 roku w Grudziądzu

sprawy z powództwa małol. J. i N. D. dział. przez E. M.

przeciwko A. D. (1)

o podwyższenie alimentów

orzekł:

1. Podwyższa od pozwanego A. D. (1) rentę alimentacyjną na rzecz małoletnich powodów J. D. i N. D. z kwot po 600,- zł (sześćset złotych) miesięcznie ustaloną wyrokiem Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 18.11.2019 roku w sprawie III RC 398/19 do kwoty po 800,-zł (osiemset złotych) miesięcznie tj. do łącznej kwoty 1.600,-zł (jeden tysiąc sześćset złotych) miesięcznie, płatną do dnia 15-go każdego miesiąca z góry, do rąk ustawowego przedstawiciela małoletnich powódek – ich matki E. M. z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności poszczególnych kwot poczynając od dnia 01.07.2020 roku;
2. Nadaje wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności;
3. Zasądza od pozwanego A. D. (1) na rzecz powódki E. M. kwotę 900,-zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
4. Nie obciąża pozwanego kosztami sądowymi za I instancję.

Sygn. akt III RC 203/20

UZASADNIENIE

Małoletnie powódki N. i J. D., działające przez przedstawiciela ustawowego – matkę E. M., wniosły pozew przeciwko A. D. (1) o podwyższenie alimentów z kwoty po 600 zł miesięcznie do kwoty po 800 zł miesięcznie, płatnych z góry do 10. dnia każdego miesiąca, począwszy od lipca 2020 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

Swój pozew uzasadniły istotną zmianą w sytuacji majątkowej pozwanego oraz zwiększeniem się potrzeb małoletnich powódek (k. 3-5 akt).

W odpowiedzi na pozew A. D. (1) wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu swego stanowiska w sprawie wskazał, że ostatnia podwyżka alimentów była niedawno, bowiem w 2019 r., wobec tego ewentualny wzrost potrzeb małoletnich powódek nie mógł być duży. Podał, że jego stan zdrowia nie pozwala mu na podjęcie się dodatkowej pracy jako mechanik samochodowy i operator wózka widłowego (k. 15-17 akt).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W wyroku z dnia 18 listopada 2019 r., sygn. akt III RC 398/19 Sąd Rejonowy w Grudziądzu podwyższył od pozwanego A. D. (1) alimenty na rzecz małoletnich N. i J. D. z kwot po 400 zł miesięcznie do kwot po 600 zł miesięcznie. W chwili wyrokowania małoletnia N. D. miała ukończone 7 lat i uczęszczała do I klasy szkoły podstawowej. Małoletnia J. D. miała zaś ukończone 5 lat i chodziła do przedszkola. Już wtedy dziewczynka chorowała na astmę oskrzelową i musiała mieć robione inhalacje oraz przyjmować leki.

(Okoliczności bezsporne.)

Obecnie małoletnia N. D. ma niespełna 9 lat i uczęszcza do III klasy szkoły podstawowej. Z kolei małoletnia J. D. ma ukończone 7 lat i uczęszcza do I klasy szkoły podstawowej. Dziewczynki spożywają obiady w szkole, których miesięczny koszt wynosi po 80-90 zł miesięcznie. Małoletnie aktualnie nie uczęszczają na żadne dodatkowe zajęcia, choć matka planuje zapisać je na lekcje języka angielskiego.

W tym roku małoletnia N. D. przystąpi do I Komunii św., co wiąże się z ponoszeniem dodatkowych kosztów. Matka małoletniej planuje na ten dzień zorganizować uroczystość w domu i wynająć catering.

Małoletnie powódki w dalszym ciągu mieszkają z matką i dziadkiem w mieszkaniu stanowiącym własność ich dziadka.

Małoletnia J. D. choruje na astmę oskrzelową i w momencie nasilenia objawów chorobowych musi przyjmować leki. Są one w znacznej mierze refundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Zdarza się jednak, że dziewczynka korzysta z usług prywatnego lekarza i wówczas nie otrzymuje refundacji na leki. Oprócz tego dziewczynki są zasadniczo zdrowe, zdarzają im się jedynie sezonowe zaziębienia.

Prócz powyższego małoletnie N. i J. D. są normalnie rozwijającym się i rosnącym dziećmi, a ich potrzeby należy uznać za właściwe dla wieku.

(Okoliczności bezsporne, akta sprawy III RC 398/19, a nadto dowód: faktura VAT – k. 61 akt, wyjaśnienia i zeznania powódki E. M. – k. 35-35v, 75v-76, 88v-89 akt.)

E. M. ma 31 lat i posiada wykształcenie w zawodzie fryzjera. Jest osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku. Również w 2019 r. pozostawała bez zatrudnienia, choć wówczas otrzymywała zasiłek dla bezrobotnych w kwocie 500 zł. Obecnie otrzymuje zasiłek wychowawczy (tzw. 500+). Ma wstrzymaną wypłatę zasiłku rodzinnego w kwocie 240 zł miesięcznie, z uwagi konieczność ustalenia, czy pozwany pobiera zasiłki na dzieci w Wielkiej Brytanii.

W 2018 r. matka małoletnich miała wypadek, w wyniku którego doznała urazu kręgosłupa. Z tego względu prawdopodobnie nie może wykonywać pracy, w której wymagane jest dźwiganie przedmiotów o wadze powyżej 5 kg. W tym zakresie brak jednak jakiegokolwiek formalnego orzeczenia o niepełnosprawności wydanego przez Komisję lekarską – lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

E. M. prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z córkami i swoim ojcem. Łączne miesięczne koszty utrzymania mieszkania wynoszą około 1000 zł.

(Dowód: akta sprawy III RC 398/19, a nadto: dokumentacja medyczna – k. 79-82 akt, wyjaśnienia i zeznania powódki E. M. – k. 35-35v, 75v-76, 88v-89 akt.)

A. D. (1) ma 41 lat i posiada wykształcenie w zawodzie rzeźnika, lecz w tym zawodzie nie pracuje. Od wielu lat mieszka i pracuje w Wielkiej Brytanii. Łączne miesięczne koszty utrzymania jego miejsca zamieszkania wynoszą około 400 funtów.

Pozwany wykonuje zawód kierowcy i otrzymuje z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości 732 funtów miesięcznie. Ponadto pracodawca opłaca mu koszty dojazdów do pracy, dietę, polisę ubezpieczeniową oraz zapewni mu odzież roboczą.

W 2019 r. pozwany przeszedł operację kręgosłupa i musiał zrezygnować z pracy operatora wózka widłowego i prowadzenia warsztatu samochodowego.

Pozwany jest właścicielem dwóch samochodów osobowych – S. L. rocznik 2006 oraz B. rocznik 2011.

Pozwany dobrowolnie płaci zasądzone alimenty na dzieci, choć nie zawsze robi to terminowo. Jego kontakt z dziećmi zostały ustalone raz w miesiącu i one również nie zawsze są realizowane. W okresie od stycznia 2021 r. do kwietnia 2021 r. tylko raz był w Polsce przez 4 dni. Ostatni raz spotkał się osobiście z małoletnimi w maju. Pozwany kupuje córkom prezenty z okazji urodzin i świąt. Okazjonalnie kupuje im również odzież, lekarstwa i sprzęt elektroniczny. Ponadto zabiera małoletnie na wyjazdy wakacyjne.

(Dowód: akta sprawy III RC 398/19, a nadto: zaświadczenie o zarobkach – k. 20-25, 67-69 akt, karta informacyjna pojazdu – k. 81 akt, pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ś. – k. 54 akt, dokumentacja medyczna – k. 85-87 akt, zeznania świadka A. D. (2) – k. 62-63 akt, wyjaśnienia i zeznania pozwanego A. D. (1) – k. 35v-36, 76v-77 akt, 89v-90 akt.)

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w toku postępowania dokumentów, a także na podstawie zeznań świadka A. D. (2) oraz zeznań stron – E. M. i A. D. (1).

Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania dokumentacji medycznej złożonej w toku postępowania. Były to dokumenty wystawione przez lekarzy specjalistów i poświadczały stan zdrowia matki i ojca małoletnich. Wątpliwości co do swojej przydatności dowodowej budziły jedynie kopie publicznych konwersacji na portalu społecznościowym, gdyż na ich podstawie nie sposób stwierdzić na ile aktualne są tzw. zrzuty ekranu i kiedy zostały umieszczone wpisy. Sąd w tym zakresie wykazał więc daleko idącą nieufność i ostrożność.

Sąd zasadniczo dał wiarę zeznaniom świadka A. D. (2), choć nie posiadała istotnych informacji na temat pracy i dochodów pozwanego. Sąd dał również wiarę dowodowi z przesłuchania stron E. M. i A. D. (1). Pewne rozbieżności wynikają z różnego oglądu stron na sprawę oraz z doznawanych emocji, co jednak nie przemawia za tym, by umniejszyć walor dowodowy tychże przesłuchań.

Sąd pominął dowód z opinii biegłego lekarza z zakresu chirurgii na okoliczność aktualnego stanu zdrowia pozwanego, albowiem dowód ten był zbędny i zmierzał jedynie do przedłużenia postępowania (art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c.). Podkreślić należy ponadto, że bezsporne jest, że pozwany pracował i nadal pracuje zawodowo, a dowód ten miałby ewentualnie służyć ustaleniu, czy mógłby on jeszcze poza stosunkiem pracy podejmować dodatkowe zatrudnienie. Okoliczność ta pozostaje jednak w dysproporcji do braku analogicznych ustaleń, co do zdolności do pracy matki małoletnich powódek, co do której brak było wniosków dowodowych dotyczących oceny jej stanu zdrowia przez biegłych, nie tylko w zakresie jej kondycji do podjęcia dodatkowej pracy ale w ogóle podjęcia jakiegokolwiek zatrudnienia.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy natomiast, w myśl art. 135 § 1 i 2 k.r.o., od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim

wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

W myśl art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez "zmianę stosunków" należy rozumieć zmianę okoliczności istotnych z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i zakresu świadczeń alimentacyjnych (w szczególności określonych w art. 133 i 135 KRO). Dla stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o., należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności – na tle sytuacji ogólnej – mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego" (tak uchw. SN (...) z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, Nr 4).

W przedmiotowej sprawie Sąd doszedł do przekonania, że strona powodowa wykazała zasadność podwyższenia alimentów z ustalonej pierwotnie kwoty po 600 zł miesięcznie do kwoty po 800 zł miesięcznie na każdą z małoletnich.

Od czasu wydania wyroku przez Sąd Rejonowy w Grudziądzu w sprawie III RC 398/19 minęły blisko 3 lata i doszło do zmiany stosunków, w związku z czym żądanie zmiany wysokości alimentów należało uznać za uzasadnione.

Obecnie obydwie małoletnie powódki uczęszczają do szkoły, odpowiednio do I i III klasy szkoły podstawowej. Małoletnia J. D. zakończyła edukację przedszkolną, zatem matka nie musi już ponosić kosztów czesnego, jednak pojawiły się inne, większe wydatki w zakresie jej edukacji. Obecnie matka jest zobligowana do wyposażenia córek we wszystkie niezbędne przybory szkolne, tj. plecak, piórnik, artykuły papiernicze i kreślarskie, strój na zajęcia wychowania fizycznego, a także opłacić ubezpieczenia, wyjścia klasowe, wycieczki szkolne oraz pozostałe składki szkolne. Ponadto matka małoletnich opłaca córkom obiady w szkole. Wprawdzie rodzice dzieci w wieku szkolnym, na początku roku szkolnego otrzymują 300 zł na zakup wyprawki, jednak zasady doświadczenia życiowe wskazują, że kwota nie jest wystraszająca na zakup całego wyposażenia. W ocenie Sądu zwiększyły się również wydatki na zakup obuwia i odzieży dla małoletnich oraz koszt ich wyżywienia, z uwagi na wiek dzieci i ich intensywny wzrost. Pojawiły się wydatki na Internet, choćby z uwagi na możliwość wprowadzenia nauki zdalnej lub hybrydowej oraz zwiększyły się wydatki na rozrywkę i rozwój zainteresowań. Ponadto zasady doświadczenia życiowego wskazują, że wraz z wiekiem zwiększają się potrzeby dzieci w zakresie zakupu kosmetyków i artykułów higienicznych.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia oraz zasady doświadczenia życiowego Sąd przyjął, że od listopada 2019 r. usprawiedliwione potrzeby małoletnich powódek zwiększyły się łącznie o kwotę po 300 zł miesięcznie. W ocenie Sądu zasadnym jest, aby pozwany poniósł większą część tych wydatków, bowiem ma on lepszą sytuację materialną, a ponadto to na matce małoletnich spoczywa cały trud osobistego wychowania dzieci, pozwany zaś uczestniczy w życiu dziewczynek okazjonalnie. Oczywiście, z racji mieszkania za granicą ma on ograniczoną możliwość osobistych kontaktów z dzieckiem, jednak nie zmienia to faktu, że to matka zajmuje się codzienną opieką nad córkami. Sąd uznał zatem, że zwiększone potrzeby małoletnich powódek obciążają pozwanego kwotą po 200 zł miesięcznie. Przy uwzględnieniu dotychczasowej kwoty alimentów, łącznie daje to kwotę po 800 zł miesięcznie na każde z małoletnich.

Ustalając wysokość alimentów zasądzonych od pozwanego A. D. (1) Sąd doszedł do przekonania, że obciążenie go alimentami w łącznej kwocie 1600 zł miesięcznie mieści się w jego możliwościach zarobkowych.

Odnośnie sytuacji majątkowej pozwanego, jako zobowiązanego do alimentacji, wskazać należy, że zgodnie z utrwalonym w doktrynie i orzecznictwie poglądem możliwości zarobkowe osoby zobowiązanej nie wynikają z faktyczne osiągniętych zarobków i dochodów, ale stanowią środki pieniężne, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności, stosownie do swych sił umysłowych i fizycznych. W uzasadnieniu uchwały 7 sędziów SN z dnia 26 maja 1995 r., III CZP 178/94 (LEX nr 4233), Sąd Najwyższy podkreślił, że: "ustalenie możliwości zarobkowych (majątkowych) zobowiązanego do alimentacji ma często charakter hipotetyczny, gdyż kryterium takich możliwości nie zawsze są zarobki osiągnięte aktualnie przez zobowiązanego, lecz sama zdolność do uzyskania wyższego wynagrodzenia. Jeżeli zatem - najczęściej - wysokość alimentów sąd ustala na podstawie zarobków otrzymywanych przez pozwanego, to nie dlatego, że pomija dyspozycję art. 135 § 1 k.r.o., lecz z tej racji, że

zarobki te odpowiadają możliwościom zobowiązanego. Wszystko to prowadzi to do konkluzji, że poza całokształtem okoliczności faktycznych, które w sprawie o alimenty Sąd obowiązany jest wziąć pod uwagę, istnieje pewna sfera ocen, które odnoszą się do przypuszczenia, domysłu, a nie do faktów jako okoliczności rzeczywistych". Podkreślić także należy, że rodzice są zobowiązani do podzielenia się z dzieckiem nawet najmniejszym dochodem, zaś obowiązkiem rodzica jest zaspokajanie potrzeb dziecka, zwłaszcza, gdy jest niepełnoletnie.

Pozwany wykonuje zawód kierowcy i z tego tytułu osiąga miesięcznie wynagrodzenie w wysokości £ 732 miesięcznie (obecnie ok. 3900 zł miesięcznie), przy czym twierdzi, że otrzymuje dodatkowe benefity, które rekompensują mu tak niskie, jak na Wielką Brytanię, zarobki. W ocenie Sądu to wytłumaczenie nie jest wiarygodne. Wprawdzie pozwany ma problemy zdrowotne, które uniemożliwiają mu wykonywanie pracy operatora wózka widłowego i mechanika samochodowego, jednak zawód kierowcy może wykonywać. Faktem powszechnie znanym jest, że w Wielkiej Brytanii istnieje rażący niedobór wykwalifikowanych pracowników w sektorze logistyki, w tym kierowców zawodowych. Efektem tych niedoborów są problemy z dostawami benzyny i żywności. Wobec powyższego trudno uznać, że pozwany nie ma możliwości znalezienia zatrudnienia bliżej swego miejsca zamieszkania, za wynagrodzeniem choćby równym płacy minimalnej.

Najniższe godzinowe wynagrodzenie w Wielkiej Brytanii wynosi £ 8,91 netto. Zatem przy założeniu, że pozwany pracowałby w pełnym wymiarze czasu pracy, który w Wielkiej Brytanii może wynosić nawet 48 godzin tygodniowo, choć dla uproszczenia Sąd przyjął 40 godzin tygodniowo, jego miesięczne wynagrodzenie powinno wynosić ok. £ (...) netto miesięcznie (ok. 7600 zł). Tymczasem pozwany otrzymuje wynagrodzenie w wysokości £ 732 netto miesięcznie, tj. prawie o połowę niższe. Nawet jeśli posiada dodatkowe benefity, to powinny one stanowić dodatkowy składnik jego wynagrodzenia, a nie być odliczane od płacy minimalnej. Również w Polsce pracodawcy mają obowiązek zapewnienia np. odzieży roboczej, czy wypłacania diety za wyjazdy służbowe, jednak nie może to odbywać się kosztem podstawowego wynagrodzenia. Wobec tego Sąd uznał, że pozwany wykonując obecnie bardzo poszukiwany zawód kierowcy zawodowego ma możliwość znalezienia zatrudnienia za dwukrotnie wyższym wynagrodzeniem, lecz z niewyjaśnionych przyczyn tego nie robi, zatem nie wykorzystuje w pełni swoich możliwości zarobkowych. W ocenie Sądu miesięczne zarobki pozwanego powinny wynosić co najmniej £ (...) netto, czyli ok. 7600 zł miesięcznie. Przy uwzględnieniu niezbędnych wydatków pozwanego Sąd uznał, że kwota 1600 zł miesięcznie (ok. £ 300) tytułem alimentów nie będzie stanowić dla niego nadmiernego obciążenia.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że alimenty w wysokości po 800 zł miesięcznie (łącznie 1600 zł miesięcznie) są adekwatne do potrzeb małoletnich powódek i mieszczą się w zakresie możliwości zarobkowych pozwanego, o czym orzekł w punkcie pierwszym wyroku.

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono w punkcie 2 wyroku na podstawie z art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż sprawa dotyczyła roszczenia alimentacyjnego.

O zwrocie powódce kosztów zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie § 4 ust. 1 pkt 9 i § 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, gdyż strona powodowa wygrała sprawę w całości.

O kosztach sądowych wobec pozwanego postanowiono w trybie art. 102 k.p.c. odstępując od jego obciążenia z uwagi na fakt, że ojciec małoletnich powódek powinien w pierwszej kolejności przeznaczać środki na utrzymanie córek.

Pouczenie do PI

Niniejsze doręczenie następuje w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 zd. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j.- Dz.U.2020.1842 ze zm.) i wywołuje skutki procesowe określone w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego zgodnie z art. 15 zzs⁹ ust. 4 tej ustawy.